

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос
адыга

1923-рэ ильесым
гъэтхапэм
къышегъэжъагъэу къыдэкы

№ № 26 — 27 (21997)

2020-рэ ильес

ШЭМБЭТ

МЭЗАЕМ и 15

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИИЭП
къыхэтутыгъэхэр ыкы
нэмыйкъ къэбархэр
тисайт ижүгъотштых
WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъээзет

Адыгэм идунаий хэзыщэцхэ ЮфшIагъэх

Фондэ «Урыс меценатхэр» ыкы телеканалэу «Культура» зыфиохэрээр къэцакло зыфэхүгъэхэе проект зэдагэцэктэнэм ыуух ихъягъэх. Ар зытегъэпсыхъягъэр Урысюем изаслуженне, Адыгэим инароднэ суретышшэу

Плэтьющэ Феликс фэгъэхыгъэ документальнэ фильм техыгъенэр ары. Проектыр зигукъэхэр фондэу «Урыс меценатхэр» зыфиорэм ипрезидентэу, искусствоведэу Юлия Вербицкая.

Джащ фэдэу Адыгэ, Къэ-

бэртэе-Бэлькъар, Къэрэшье-Щэрджэс республикэхэм яльэпкъ тхаклоу Мэшбэш! Исхъякъ ироманэу «Айшэт» ыльапсэу художественнэ фильм тырахьшт. Режиссерыр — УФ-м искуствэхэмкэ изаслуженне

Юфышшоу, кинорежиссерэу Александр Муратов. Фильмын хэлэжъэцхэ артистхэм якъыхэхин макло.

Джырэблагъэ Юлия Вербицкаяри, Александр Муратоври Мыекъуапэ къэктогъагъэх. Ады-

гэм идунаий къэралыгъом имызакью, лэкыбым щыпсэхэрэри хэзыщэцхэм республикэм журналистхэм яупчэхэм джэ-упхэр къаратыжыгъэх.

(Иккэух я 5-рэ н. ит).

НыбжыкIэхэр нахыбэу хэхъэх

Лъэпкъ проектэу «Гъэсэнгъэм» къыдыхэлъытагъэу зэхащэгъэ шъольыр проектэу «Социальная активность» зыфиорэр Адыгэим зэрэшагъэцакIэрэр зыщытегущыагъэхэм ашыщ Адыгэ Республикаем волонтерствэм хэхъонигъэ щишиным илофыгъохэм афэгъэзэгъэ Межведомственне советым зэхэсгэгъоу илагъэм. Ар зеришагъ Адыгэим и Премьер-министрэ игуадзэу Наталья Широковам.

Адыгэим и Лышхъэ мэхъанешхо реты ныбжыкIэхэм яшуагъэ къагъакло лъэнъыкъо зеффшъяфхэмкэ иоф ашэнэм, зауштештнэм. Аш волонтерхэм алае ыгъэнэфэгъэ ахъщэ шуухафтынэм фэбэнэнхэ, грант Iэпэйгэгум икъыдэхынкэ Урысые зэнэкъокум нахь чанэу хэлэжъэнхэ зэрэфаер зэхэсгэгъом иофыгъохэу къышаэтгэхэм ашыщ. Наталья Широковам къызэриуагъэмкэ, икыгъэ ильесым ныбжыкIэхэм чанэу иоф ашагъ, волонтерскэ движе-

нием къыхэхагъэхэм япчагъэ агъенафэштгээшэм шхъадэкъыгъ. Аш къегъэлъягъо Ѣылэнгъэр нахышшу зышы зышоигъо лэуж зэрэтилэр.

АР-м гъэсэнгъэмрэ шэнэгъэмрэкэ иминистрэ игуадзэу Перэнъыкъо Сусанэ лъэпкъ проектэу «Гъэсэнгъэм» къыдыхэлъытагъэу зэхащэгъэ шъольыр проектэу «Социальная активность» зыфиорэр Адыгэим зэрэшагъэцакIэрэм игъэктогъэу къытегущыагъэх.

— Проектыр ильесым Ады-

гэир чанэу хэлэжъэнэу икыгъэ ильесым ыублагъ ыкы ахъщэ Iэпэйгэгоу сомэ миллиони 3-м ехуу къыратгъ, — къыуагъ Перэнъыкъо Сусанэ. — Аш ишуагъэкэ Гупчэу «Волонтеры Адыгеи» зыфиорэр къызэуагъ, программэ гъэнэфагъэ Ѣылэу волонтер движением хэхъэхэрэм япчагъэ шъольырим зышырагъэшъомбгъу. 2020-рэ ильесым мэзаем и 1-м ехъулIэу волонтер нэбгырэ 16736-рэ Адыгэим щатхыгъ, ар организацие 254-рэ мэхъу.

Клубнэ студент движением еджэкло процент 30 ыкы ныбжыкIэхэм япроцент 33-рэ творческэ Юфшшоу хэхъэх.

Волонтер движениер ашшээрэ еджапIэхэм зэрэшагъэшагъэм къытегущыагъэ Адыгэ къэралыгъо университетын ипроректорэу Тыгъужь Фатимэ, Урысие зэнэкъокуу «Добролөөц России-2020» зыфиорэм хэлэжъэнхэ зызэрэфагъэхъзырэр добро вольческэ Гуп-

чэм ипащэу Ованес Шекерьянц къытогъат.

Ioftkhbabzэм иккэух муниципальнэ образованиехэм яллыклохэм видеозэпхынгъэ шыккэлт тетэу гүшүйгъу афэхъугъэх, Юфыгъоу зэуалIэхэрэр къарагъэлотагъэх.

Тызхэт ильесым анахъэу советым ынаэ зытетыщхэ лъэнъыкъохэр зэхэсгэгъом щагъэ-нэфагъэх.

ІЭШҮҮНЭ
Сусан.

Тихэхъоныгъэхэр

ФэдипллыкIэ нахьыбэу

АР-м мэкъу-мэшымкэ и Министерстве тызэрэцгъээзагъэмкэ, мыгъэ агъэнэфагъэм щыщэу сомэ миллион 673-рэ мин 500-р федеральнэ бюджетын къыххыгъэшт, миллион 125-м ехъур республикэм хи-гъэхъошт, миллион 73-рэ мин 900-р чыпIэ бюджет ахъщ.

Программэм къыдыхэлтыта-

гъэу 2019-рэ ильэсүм гъэстыныгъэ шхъуантэм ирыкIуапIэу километрэ 11,2-рэ, псу цыфхэр зашъохэрэм ирыкIуапIэу километрэ 11,8-рэ акъудыгъ, автомобиль гъогу километри 5,85-рэ агъэкIэжыгъ, зы ФАП ашыгъ, квадратнэ метрэ мини 4,3-рэ иинагъэу физкультурнэ-спортивнэ парк Шэуджэн районым ит

Къоджэ псэупIэхэм хэхъоныгъэ ягъэшыгъэнэм фытегъэпсыхъэгъэ къэралыгъо программэм къыдыхэлтыатаагъэу 2020-рэ ильэсүм зэшшуа-хыщхэм бюджет пстэумэ къаххыгъэу сомэ миллион 872-м ехъу Адыгейим щыпIуагъэхъанэу агъэнэфагъ. Ар 2019-рэ ильэсүм пэуагъэхъэгъагъэм фэдипллыкIэ нахьыб.

Къутырэу Тихоновым, къелэцы-кlu джэгупэ Кошхэблэ районым ит къуджэу Еджэркуае аашашигъ. Къоджэ псэупIэм дэс унэгъо ё специалист ныбжыкIэу псэукIэ амалхэр нахьышу ашынхэмкэ IэпыIэгъу зэрэтигъэр 26-рэ мэхъу.

Джы мы ильэсүм гъэстыныгъэ шхъуантэм ирыкIуапIэу километрэ 71,4-рэ, псу цыфхэр зашъохэрэм ирыкIуапIэу километрэ 13 фэдиз агъэпсышт, гъогу километри 7,47-рэ агъэкIэжыгъ, культурэм и Унэу ту, зы фельдшерскэ-мамыку пункт ашын гухэль я. Джаш фэдэу къоджэ псэупIэхэм язэтгээпсыхъанкэ проект 12-мэ

къащыдэлтыатаагъэхэр агъэцкIэштых, физкультурнэ парк цыкly агъэпсышт ыкIи унэгъо ныбжыкIэ 11-мэ псэукIэ амалзуяэр нахьышу хуунымкэ IэпыIэгъу аратышт.

«Комплексное развитие сельских территорий» зыфиорэ программэм нахьыпэкIэ хэмийтгээхээ IофхъэбзакIэхэр 2020-рэ ильэсүм хагъэхъягъэх. Аш ишүагъэкIэ электричествэм ирыкIуапIэу километри 4 Адыгэкаалэ щакыдушишт, культурэм и Унэу Мыекъопэ районымкэ 4, АдыгэкаалэкIэ зы, Шэуджэн районым изы ФАП агъэкIэжыштых, Джэджэ, Шэуджэн, Красногвардейскэ ыкIи

Теуцожь район сымэджэшхэм апае автомобиль 16 къащэ-фышт.

Ахэм анэмыкIэу Шэуджэн районым игурыт еджапIэхэм ашыцкIэжынхэр ражылэштых, оборудование зыышкIэхэрээр алэклагъэхьашт, Мыекъопэ районым ит еджэпли 8-мэ автобусхэр афащэфыштых, мы муниципальнэ образование дэдэм икэлэцкIыкIи Iыгынчи 3 агъэкIэжышт, кIэу зыщашишт площадкэм гъэстыныгъэ шхъуантIэр, псыр, электричествэр арашэлэштых, автомобиль гъогу eklyalIэу ашышт.

ХҮҮТ Нэфсэт.

Тхъамафэу икIырэм

ГумэкIыгъохэр дагъэзыжыщых

Урысые общественнэ движениеу «Народный фронт» зыфиорэм и Гупчэ штаб итхамэтэгъоу, гъесэнгъэ гупчэу «Сириус» зыфиорэм ипащэу Елена Шмелевам Адыгэ Республикэм щыIэ шъольыр къутамэй иакти-вистхэм IофшIэгъу зэхэсигъо мы тхъамафэу икIырэм адьрилагъ.

Иофхъабзэм хэлэжьагъэх АР-м и Премьер-министрэ игудээу Наталья Широковар, АР-м гъесэнгъэмрэ шъенгъэмрэкIэ иминистрэу КIэрэшэ Аңзаур, АР-м культурэмкэ иминистрэу Аульэ Юрэ, Урысые общественнэ движениеу «Народный фронт» зыфиорэм ишъольыр къутамэу Адыгэ Республикэм щыIэм иревизионнэ комиссие итхаматэу Мамый Даут, движением хэтхэр.

Лъэпкэ проектхэм ягъэцкIэн, гъесэнгъэмрэ культу-рэмра ялофыгъохэр арых анахь шъхъаэу щитыгъэхэр. Медицинэ кадрэхэр еджапIэхэм зэрафимыкъухэрэм, технику ачIэтхэр жыы зэрэхьугъэхэм, джащ фэдэу ключэ ин къэзытырэ Интернетыр зэкIэ еджапIэхэм зэрэмьIэхэм ягу-мэкъытхэм зэхэсигъом щатегу-шытагъех.

Пэублэм Елена Шмелевам къызэрэхигъэшыгъэмкэ, цыфхэм яшыцкIэ-псэукIэ нахьышу шытагъэмкэ Народнэ фронтыр ишъольыр къутамэхэм ялофшIэн мэхъанэшхо ил. УФ-м и Президентэу, общественнэ движением ипащэу Владимир

Путиним аш ренэу ынаIэ тыргээтэ.

— Лъэпкэ проектхэм ягъэцкIэн кIеуххуу фэххуугъэхэм шъольыр пэпчь цыфху ашыпсэ-ухэрэр щигъэгъозэгъэнхэ фое. Проект пэпчь хэушхъафыкыгъэ eklopIakIэ ил. Арышь, ахэм ягъэцкIэн шуагъэ къытэу шъольырхэм lof дашлэн фое. Мы лъэнхъюмкэ IэпэIесэнгъэшхуу шуIеIэлтыр жуугъэфедээзэ лъэпкэ проектхэу «Гъесэнгъэ» ыкIи «Культура» зыфиорхэрэр зэришыкIагъэу щыIенгъэм щыпхырышыгъэнхэмкэ шъуишошIхэм тащижуугъэгъуазэм, тапекIэ ахэм lof адэтшIэшт, — къыуагъ Е. Шмелевам.

Нэужым непэрэ щыIеIакIэм диштэу ыкIи щынгъонччуу щит цифровой гъесэнгъэ системэр еджапIэхэм ашыгъэпсыгъэзным фэгъэхыгъэу къэгүшыIагъ МыекIуапэ дэт лицеуу N 8-м икэлээгъаджэу, Урысые общественнэ движениеу «Народный фронт» зыфиорэм ишъольыр къутамэу Адыгэ Республикэм щыIэм хэтэу Алексей Стальноир. Аш къызэрэуагъэмкэ, еджапIэхэм ятехническэ зытэзэрэ-

мыдэгъушхом къыххекIэу непэ кIэлэджахкохэм икьюу информационнэ шъенгъэхэр къызIэ-кIагъэхъанхэ альэкIырэп. Информационнэ гъэпсыкIэ зиIэ системэм ифедеральнэ проект еджапIэхэм хэхьагъэхэм япчай-маIэ.

Анахьэу а гумэкIырь зыфэгъэхыгъэхэр еджэпIэ цыкIуухэр арых. ГушиIэм пае, МыекIуапэ дэт гурит еджапIэу M 13-м бэмешIэу агъэфедэштыгъэ Интернетым klyachIэу илаагъэр зы нэгъеупIэлэгъум M 3 ныIэп. Джы а пчайагъэр M 15-м нэсэу хагъэхъуагъ. Ареу щитми, мы гумэкIырь икьюу зэшшохыгъэ хуугъэп. Сыда пломэ, технику еджапIэхэм чIэтыр жыы хуугъэ. АР-м гъесэнгъэмрэ шеI эштээпIэхэм и Министер-

ствэ мы гумэкIырь дэгъо щигъуаз. Министрэу КIэрэшэ Аңзаур къызэрэуагъэмкэ, мэкIэ-макIэу 2024-рэ ильэсүм нэс гумэкIырь дагъэзыжышт.

Адыгэир цифре шыкIэм зытехъагъэр 2018-рэ ильэсүм ыуж. Аш ыпекIэ еджапIэхэм япроцент 90-м ехъум Интернэтэгъэштэштэгъэ куачIэу илаагъэр зы нэгъеупIэлэгъум M 2-м нэсэштээ къоджэ.

Псаунгыгъэм икъеуххумэнки еджапIэхэм гумэкIырь хохэр эз-рэхэр эзхэсигъом къыщауагъ. Ахэм ашыцкIэжынхэрээр иофхэм яшыцкIагъэ хуумэ апэрэ медицинэ IэпыIэгъур языгъэгъотын зылэкIыщхэр икьюу зэрэмьIэхэр.

Джащ фэдэу культурэм иуч-

реждениехэу республикэм итхэми ягуу къашыгъ. Непэ зэ-кIэмки культурэм и Уни 130-рэ республикэм ит, ахэм ашыцэу 117-р къоджэ псэупIэхэм адэтых. Мы аужырэ ильэс 5-м къыкIоц 17-мэ гъэцкIэжынхэр арашылгъаэх ё кIэу агъэпсыгъэх. ТапекIи мы пчайагъэм фэдиз агъэцкIэжынхэрэу щит. Кадрэхэм альянсыкIоцкIи мыщи гумэкIырь хохэр щыIэх.

Аши eklopIakIэ тэрэз къыфа-гъотынэу мэгугъэх. Лъэпкэ проектым игэцкIэн хахьэу зэхэсигъом къыща-штэгъэ гумэкIырь Урысые общественнэ движениеу Народный фронтыр испикерхэр хэлээштых.

КИАРЭ Фатим.

Дзэ къулыкъумрэ щыІэнныгъэмрэ

Лыхъужьныгъэм ишапхъэ къеІыхырэп

Советскэ дзэхэр Афганистан кызырашыжыгъехэр непэ ильэс 31-рэ мэхүү.

Интернациональнэ пшъерылээ тидэхэм ялэр къагурылоз Афганистан ихъагъэх. Адыгейм щыщ дзэклол 880-рэ Афганистан щыкогъэ заом хэлэжьаг. Лыхъэу зэрхъагъэм па орденхэр, медальхэр бэмэ къафагъэшьошагъэх.

— Апэрэ купхэм сахэтэу 1979-рэ ильэс Афганистан ичыгу тихъагь, — къеуатэ Урысыем, Адыгейим язаслужен-нэ тренерэу Сихъу Казбек. — Непэ къебар зэфшхъафхэр тфагъэуух. Тыкъээзыубыхэрэм талоклэ. Сэ таубытагь хэлъяу къасло сшлонгы а лъэхъаным тихъагъэгу ипащхэр тэрээзээ зэрзекуагъэхэр.

Комсомолым хэтэу Сихъу Казбек ныбжыкіе юфыгъохэм къещакло афхъущтыгь. Спортым пыльхэм иныбджэгъубэ ахэтий.

— Зыми тыхигъэуагъэ. Тызытхехъэгэ тъогур зыфэдэр тшлэштыгьэ. Лъэпкыбыэ тыхуущтыгь. Урысхэр, адигэхэр, къэндзалхэр, нэмыххэри тикуп хэтигъэх, — зэдэгүштэгэгтэу тъегъэцакуатэ Сихъу Казбек. — Къулыкъоу тхыирэп зыфэдэр тшлэштыгьэ. Лъэпкь зэфшхъафхэм зэгурлыонгъэу ахэльям тигъэгушоштыгь, интернациональнэ пшъерильэу тиэр зэрдэгъэцкэштэм тыпильгыг. Лъэхъанэу тызыхэтигъэр непэрэ щылахэ шедагагъэп. Тилэүж уахьтэм диштэрэ цыфхэм алуу щытыгь.

Щынджые дзэклолхэр

Зы къудажэм щапуугъэхэ къэлэ 16-мэ Афганистан дзэ къулыкъур щахыгь. Мэшэлах, зэкэми ялъэныкю гупсэ къагъэзэжыгь. Орденхэр, мэдальхэр къафагъэшьошагъэх.

Тальэкъю Юрэ офицер, Тальэкъю Аслын прaporщик, Тальэкъю Аслынбай, Бэгугъэ Зауркъян, Миэрэ Байзэт, Емтыйль Байзэт, Ошьогунэнкъю Гъукэшъяо, фэшхъафхэм къулыкъур дэгъоу ахыгь.

— Тидэхэр Афганистан кызыкъыгъэхэр ильэс 30 зэрхъуагъэр игъекотыгъэу 2019-рэ ильэс Афганистан кызыкъыгъэхэр ишапхъэп ишаагъэр Пышуук Алый.

— Тиньбжыкіхэм щысэ афхъухэрэ дзэклол-интернационалистхэр общественнэ щылахэ чанэу хэлажьэх.

— Спортымкэ мастерэу Миэрэ Джанбэч бэнеплэ алтырэгум кызыиххэкэ, Афганистан дзэ къулыкъур щихыгъэми пшэхъенэ, — къеуатэ Урысыем, Адыгейим язаслужен-нэ тренерэу, АР-м испорт еджалэу N 2-м ишаагъэр Хьот Юныс.

— Тызэгъусэу юф тшлагъэ, ныбжыкіхэр спорт бэнакхэм афдэгъесагъэх. Джанбэч гулагъэтуу зыхэль цыфуу зэрэштыр тэ дэгъоу тэшлэ.

— Мамый зэшхэу Бисльянэрэ Русланэрэ синэлиасэх, — тизэдэгүштэгэу лъэгъэцакуатэ Хьот Юныс.

— Афганистан дзэ къулыкъур зэрэшахыгъэм кызыгъэштыгъэр кызыышимытхъу

жыхэу шүшлээ юфыгъэтуу юфыгъохэр зэрэгзэцаклэрээр ары.

— Миэрэ Джанбэч Адыгэ Республикин Парламент идепутатэу пчагъэрэ хадзыгь, комитет тхьаматэу щытыгь. Ми уахьтэм республикэм юфшэнэмкэ ыккэ социальнэ хэхъонгъэмкэ иминистр, бэрэ тызэлоклэ, упчэжьэгь тэшлы, — къиталыагъ Къулэ Мыхьамэтэрэ Мигу Эдуардрэ.

— Афганистан къулыкъур щызыхыгъэхэ тидэклолхэм еджалэхэр, сымэджехэр, нэ-

мыкэ псэуальхэр щашыгъэх, — къитиуагъ Миэрэ Джанбэч.

— Тидэхэр Афганистан кызыкъыгъэм хэгъэгур рэхьят хуульэп, США-м идэхэр ихъагъэх, чылабэм заом щылахэстyg.

Сихъу Казбек, Миэрэ Джанбэч, нэмыххэри зэгъэшэнхэр ашыххээ, наркоманием пышагъэхэм ялчагъэ Афганистан, нэмыххэри хэгъэгүхэм зэрэшхэхъуагъэр къалотаг. Тихэгъэгүйгүнапкъэхэр тъэптигээнхэмкэ юфыгъуабэ пашэхэм зэрхагъ.

Орэдыр ягъус

Советскэ дзэклолхэм ильэс 10-м нахыбэ къулыкъур Афганистан щахыгь. А уахьтэм къыклоу тихэгъэгүйгэ иартистхэр, тхаклохэр интернациональнэ пшъерильэр зыгъэцакхэрэм аlykэштыгъэх. Пчыхъэзэхахъэхэр, зэлукэгъэу гъэшгэйхонхэр афызэхашштыгъэх, СССР-м, Адыгэ Республикин янароднэ артистэу Иосиф Кобзон Афганистан ўыклоу, лъэпкь шэжьим ехылгэгъэ ордхэу тидэклолхэм къафиштыгъэхэм мэхъэ-

нэ ин ялгъ. Мье-
къопэ гарнизоным иофицер ныбжык-
кэу Юрий Слатовыр Афганистан щылэу
заом итхамыкля-
гохэр тъльэгъулахъ,
цыф цэргийоу зыу-
кагъэр маклэп. Заом
имашо хэтэу лы-
гъэу зэрихъагъэм
пае апэрэ орденыр
кызыыфагъэшьуа-
шэм, мамыр псэу-
кэм идэхагъэ нахь
куоу къылкыры-
хагъ, ордхэр ысы-
хэу фежьагъ.

Офицерэу Юрий Слатовыр Урысыем

дзэклол-интернационалистым иузхэр зэпичьгэх, ипсаунгыгъэ зыпкь ригъеуцожьеу ыублагъ. Ныбжыкыитур къээрэгъо-
тыжыгъ, шхъэгъусэ зэфхъу-
гъэх.

Юрий Слатовыр Урысыем щыкогъэ зэнэкъоу патриотичесэ ордым фэгъэхыгъэм хэлажы, апэрэ чынпээр кыфа-
гъэшьошагъ. Полковник хъугъэу ансамблэм хэт. 2018-рэ ильэс
ымыкьюапэ кыщатыгъэ концертим Ю. Слатовыр тигу-
пэу тыщедэгъ.

«Дзэклолым ипсынэкхэч» щызгукэштых

Адыгейим икыгъэ дзэклол 23-рэ Афганистан лыхъужьэу щыфхъыгъ. Агу къытэмюжыими, лыгъэу зэрахъагъэмкэ непи дзэклол-интернационалистхэр къытхэтых.

— Лыхъужьхэм ацэлкэ Мье-
къуалэ кызызэуахыгъэ сауя-
тый дэжь непэ зэхахьэу щы-
клоштым Адыгейим ихэбэ къулы-
къушлэхэр, дзэклол-интернаци-
оналистхэр, Мье-къопэ гарни-
зоным къулыкъур щызыхыхэр-
эр, общественнэ движениехэм
ялыххэхэр, ны-тихэр, фэхыгъэ-
хэм ялахылхэр, ныбджэгъухэр,
кэлээджаххэхэр хэлэжьэштых,
— къитиуагъ АР-м лъэпкь юф-
хэмкэ, экыб къэралхэм ачы-
псэурэ тильэпкьэгъухэм ады-
ряэ зэпхыныгъэхэмкэ ыккэ
къэбар жуугъэм иамалхэмкэ и
Комитет итхаматэу Шхъэлэх-
хэо Аскэр. — Республиком
щылхэр, хъаклэхэр юфтхъабзэм
къетгээблагъ.

Зэхахьэр непэ, шэмбэтым,
сыхьтээр 11-м аублэшт.

ЕМТЫЛЛЬ Нурбый.

Пшъашъэм ишгүлтэгъу

Шу тъльэгъуэрэ къалэу Ленин-
град зыщызыгъэбильэрэр пшъашъэм
кыгъотыжыгъ. Гуфэ-
нэгъэу фырилэм ишгүлтэгъэ

Искусствэр – тибаиныгъ

ЗЭНЫБДЖЭГҮХЭМ ЯПЧЫХҮЭЗЭХАХЬ

Дунаим щыціэрыю композиторэу Л. Бетховен кызыыхуугъэр ильяс 250-рэ зэрэхүрэм фэгъэхыигъэ пчыхъэзэхахьэ Адыгэ Республика и Къэралыгъо филармоние щыкгуагь.

Музыковедэу Хъакъуй Заремэ зэрищгээ зэхахьем композиторым илофшлагъэ кышилотагь. Республика и Къэралыгъо филармоние и Къэралыгъо симфоническе оркестре идири-

жерэу Сташу Къэплъан музикантхэм япащеу Л. Бетховен үүсүгъэхэе произведенияхеу дунэе классикэм хэхьагъэхэм ащищхэр пчыхъэзэхахьем щагъяугъэх.

Л. Бетховен и Симфониен N 2-р форепианэм пае оркестрэр игүусэу концертэу N 3-р, нэмийкхэри симфонический оркестрэм дахэу, жыр клаатэу кыригъяугъэх.

Дунэе зэнэбокуухэм щитхүцэхэр кыащдээхыигъэ Роберт Алиевым оркестрэр кыдежынүэ форепианэмкэ Людвиг ван Бетховен ипроизведениехэр ыгъэжынчыгъэх. Концертэр кызыахум, залым члэсхэр къэтджихи, артистхэм бэрэ Іэгу къафитеуагъэх. Цыфхэр зэбгырыкыжынхуу зэрэфэмьехэр Роберт Алиевым къидильти, икэрыкъеу форепианэм къэлтырытыхъагь, композитор цэрылом үүсүгъяээм ащищхэр гур зылэпищэу зэхитгэхыгъэх.

Роберт Алиевыр Пятигорскэ кышиыхуугь, Китайм иоф щешлэ. Сташу Къэплъанрэ Р. Алиевырэ Ростов-на-Дону дэт

консерваторием щизэдеджагъэх, ныбджэгъуныгъэу зэдиряяэр искуствэм щизэдэйльягъякуатэ.

— Р. Алиевым Китайм щирегъаджэх, концертхэр хэгъэгү зэфэшхъафхэм къащеты, —

кытиуагь Сташу Къэплъан. — Тапэкхи концертхэр тызэгьюсэу къэттиштих.

САХЫДЭКЬО Нурбый.
Сурэтхэр зэхахьем кыицхэтхыгъэх.

ҮНЭГҮҮАКІЭ ЗЫШЭШТХЭМ АЛУКЛАГЬЭХ

Граждан иофхэм язынет тхыгъэнымкэ Мыеекуапэ иотдел автоинспекторхэр щылагъэх. Джэгу иофхъабзэхэм ахэтхэр щынэгъончэу гъогум зэрэшьзеклощхэ шапхъэхэр агу къагъякыжыгъэх.

Джащ фэдэу джэгу мафэм машинэхэр зэхэтхэу урамым кырыкъохэ зыхъукэ псынкэу мыччэнхэу, зэпэблагъэу зэхэмийлэдэнхэу инспекторхэр водителхэм адэгүүшлагъэх. Шын пытхэр зыэрэхахылэхэкэ ямашинэхэр агъеуцунхэш, такси е общественнэ транспортым яфэло-фашэхэр къиз-

фагъэфедэнхэу ахэм зафагъэзагь.

Ны-тихэу сабий зыкыгъухэри кулыкъушэхэм ашыгъупшагъэхэп. Чэфыгъо-гушуагъом зэлтиштэхэу къэлэцыкъуухэр ашыгъупшэху машинэм кърамынхэу араяуагь ыкы ахэм алтъэнкъохэ хэушхъафыкыгъэ тыйсиплэр, щынэгъончэе бгыры-

пхыр къизфагъэфедэнхэу атырагъэптыхьагь.

Зэшхъэгъусэ зэфэхүгъэ ныбжыкхэм гъогурыкъоным ишапхъэхэр зэрэгэцкэштхэр унэгъуакъе ашэштим хэбэшшоу илтынэу афэльяугъэх. Унэгъо альбомым дэхьащт нэпээлти суурэтхэр къээрэшхэрэм инспекторхэр акыгъухэу атырахыгъэх.

Хъыкум приставхэм къаты

Чыфхэр игъом шыупщинынхэ фае

Бырыр шыухэмыфэним пае чыфхэр шыутмэллир шыупщинын зэрэфаар хъыкум приставхэм джысери эз шыгуу къагъякыжы.

Ашккэ Интернетым иамалхэр къизфажыгъэфедэнхэ шыульякыщт. Хъыкум приставхэм яфедеральне куулыкъу Адыгеймкэ и Гъэорышланлэ иофициальне сайтэу «www.r01.fssprus.ru-m» исервисэу «Банк данных исполнительных производств» зыфиорэм е хъыкум приставхэм я Федеральне куулыкъу и приложениеу мобильнэ зэпхыныгъэм фэгъэхыгъэм ясайт шыуихъан, чыфхэр шыупщиныжынхэ шыульякыщт. Мы приложениер мобильнэ пкыгъом зы-

тежкугъэуцоккэ, чыфхэр шыутельымэ, ар зыфэдизир, нэмийк къэбархэр кыышууцкэхьаштых. Электроннэ системэхэу «QIWI», «WebMoney» зыфиохэрэм амалеу къатихэрэр кызфажуугъэфедэхээз, шыуичыфхэр зытежкугъэкыжынхэ шыульякыщт.

Сомэ мини 190-рэ къапщиныгъ

Кошхэблэ район отделым ихыкум приставхэмэр хъакъулахь куулыкъум иллы-клохэмэр зэгъусэхэу мы мафхэм иофхъабзэу зэхцаагъэр зыфгъэхыгъяагъэр муниципалитетым щыпсэухэрэм чыфхэрэу атэлхэр къягъэпчиныгъэнхэр ары.

Мыш фэдэ рейдхэр республикэм ирайон постэуми ащищэхашэх, ахэм зэфэхыссыж дэгүххэри къакъэлъэхэх. Кошхэблэ районым щыкъогъе иофхъабзэм иштуагъэккэ чыфхэр зытэхэм сомэ мини 190-рэ къягъэпчиныгъ, ямыльку агъефедэн зэрэфимытхэм епхыгъэ тхыгыг 9 зэхагъяуагь. Мы иофшэнэр тапэкхи ляягъякотэшт.

УГОЛОВНЭ ИОФ КЪЫПЫКЫГЬ

Сабий иофхэр игъом зымытыхэрэм, мыльэнкъомкэ хэбэгъэуцгъэр зыукъохэрэм пишэдэккыжысуу арагъэхырэр нахь агъэлъэшигь нахь мышыи, мышкэ запишиэрылхэр зымыгъэцакхэрэм япчагъэ маклэн.

Гущыиэ пае, зэгъэшүүж хъыкумашын унашьюо ышыгъээм диштэу, зыныбжь имыкъуагьэ исабынту атефэрэ къэлэпүүлкээр хуульфыгъэм аритын фэягъэ. Ау ишшэрылхэр зэримытэцкэхэрэм къиххэй чыфхэр сомэ мин 240-м шлокынг. 2019-рэ ильясым мэкьюогъум хуульфыгъэм административнэ пшъэдэккыжь рафхыгъ, сыхьати 100-м тельйтэгъэ шлоки зымыи иофшэнхэр ыгъэцэлгэхъэх. Аш үүж аш алиментхэр къытынхэу ригъэжьагь, ау шэклогъум зэпигъэугъ. Ильясыу тызхэтим мэзәем и 10-м хуульфыгъэм ылъэнкъохэ уголовнэ иоф къызэуахыгъ.

Хъыкум приставхэм яфедеральне куулыкъу Адыгеймкэ и Гъэорышланлэ ипресс-куулыкъу.

Дзюдо

Тюмень щыбэнэштых

Кыблэм дзюдомкэ изэнэкъоку Адыгэ къералыгъо университетым щыкуагъ. Ильэс 23-м нэс зыныбж калэхэр, пшашъэхэр зэлукэгъухэм ахэлжъагъэх.

Яонтэгъуэхэм ялтытыгъэу хагъеунэфыкырэ чыпэхэр кыдээыхыгъэх тибэнаклохэм шъацьтэгъэхъааз. Цыкы Рэмэзанэ, кг 60, дышъэр кынфагъэшьошагъ. Тренерхэу Джарымэкъо Рустамэ Шъэумэн Байзэтрэ агъасэ.

Ульяна Ткаченкэм, кг 48-рэ, тижъыныр кыдихыгъ. Тренерэу Адзынэ Алый ипащэу пшашъэхэм дзюдом зыфегъасэ.

Вардкэз Акопян, кг 100-м къехъу, ятонэрэ чыпэхэр кынхыгъ. Тренерхэу Д. Хъакурынэр, Т. Атоян ипащэх. Тхъаклынэ Ахъмэд, кг 100, джэрзир кыдихыгъ. Тренерхэу Д. Хъакурынэр, К. Куржыр ипащэх. Ордэн Заур, кг 81-рэ ящэнэрэ чыпэхэр кыдихыгъ. Тренерхэу Р. Беданыкъор, Р. Нэджыкъор ипащэх. Бэй Аслын, кг 90-рэ, джэрзир кынхыгъ,

Локобаскет

Кіэлэеджаклохэм язэлукэгъухэр

«Локобаскет-Еджэпэ лигэр» зыфиорэм икіеух зэнэкъоку Адыгэ Республикаем щырагъэжъагъ.

Республикэм иеджэпэ 80-м нахьыбэ 2019 — 2020-рэ ильэс зэнэкъоку хэлажъэ. Я 7 — 9-рэ классхэм арьс кіэлэеджаклохэр 850-рэ фэдиз мэхъух. Шъольыр кіеух зэнэкъоку шъэожъые команди 4, пшашъэжъые команди 4 щызелукэштых.

Адыгэ Республикаем гъесэнгъэмрэ шлэнгъэмрэкъэ и Министрствэ спорт еджапэхэм лэптигъу афэхъу. 2006-рэ ильэсийм Краснодар баскетболымкэ иклубэу «Локомотив-Кубань» зэнэкъокуур зызахеэшэм, Урысыем мэшшоку гъогухэмкэ икомпания лэптигъу кынфэхъу.

Мыекъуапэ спорт еджапэу Владимир Максимовым ыцэ зыхырэм зэлукэгъухэр мэзаем и 16-м щыклоштых. Зэнэкъокуур пчэдэжъым сыхъатыр 10-м аублэшт. Хагъеунэфыкырэ чыпэхэр кыдээыхыхэрэм шуухъафтынхэр афашиштых.

Футбол

«Зэкъошныгъэм» зегъэхъазыры

Мыекъопэ футбол клубэу «Зэкъошныгъэм» 2019 – 2020-рэ ильэс ешлэгъум пидзэжынэу зегъэхъазыры.

— Денис Замтиныр, Альберт Арзуманян, Гудиса Смыр, Кирьян Артем «Зэкъошныгъэм» хэкъыжыгъэх.

— Кіеү шууштагъэхэм тащи-гъэхъазэба.

— «Зэкъошныгъэм» изыгъэпсэ-фы мафэхэр ыухыгъэх, — кынтигуагъ тренер шъхъаэу, Адыгэ Республикаем изаслуженэ тренерэу Ешыгоо Сэфэрбый. — Ильэс ешлэгъур гъэтхэпэ мазэм и 14-м тыублэжъищ.

— Сэфэрбый, гъээзетеджэхэр нахьыбэрэ кызыыкъеупчэхэрэр командэм хэкъыжыгъэхэмрэ кіеү шууштагъэхэмрэ.

— Адыгэ Республикаем щапу-гъэх калэхэр «Зэкъошныгъэм» къедъэблэгъагъэх. Республикаем футбольымкэ испорт еджапэхэм ашагъасэхэрэй арьс тинэпльэгъу итыхэр. Чыпэ футболым изы-къегъээтыжын хэушъафтыкы-гэу юф дэтшэшт.

— Хэта мыгъэ «Зэкъошныгъэм» щытльэгъущыр?

— Ешлэкъо ныбжыкъеухэр 10-м

нахьыбэ мэхъух. Мы мафэхэм ахэр ныбджэгъу ёшлэгъухэм ахэлэжъэштых. «Зэкъошныгъэм» шуагъе кынфэзыхын зыльэкъы-штхэу тлэйтэхэрэр къахэтхыштых, ацэхэр нэүжум къетлоштых.

— Футбол ешлэпэу, стадионэу тиэх нахьыбэ мэхъу. Неуцэр мафэм тельягъагъу шуулюофшшэн лъыжкугъэкъотэ-нэм шуффэхъазыра?

— Кіэлэцыкъу спорт еджапэхэр тиэх. Спорт классхэр зэхэшгээнхэм, нэмийхэм та-пыль. Адыгэ Республикаем игим-назие тышылагъ, еджапэм ипа-щэхэм кындуурагъэштагъ, ау

щылэнгъэм диштэу лъыдгъэкто-тэнэм фэшл хэбзэ шапхъэхэр кындуултыгъэнхэ фэе.

— Ильэс ешлэгъур ежкугъэ-жъэнэм ыпэкъе ныбджэгъу зэлукэгъухэр шуунэштхэ?

— Оренбург икомандэ тида-шагъ. Зыгъэпсэфыгъо мафэм Тамбов икомандэ Крымскэ ты-шылжилэшт. Мэзаем и 19-м Адлер тылошт. Зэлукэгъухэм зафэтэгъэхъазыры.

— «Зэкъошныгъэм» игъэхъа-гъэхэм ахигъэхъонэу, нахьы-бэрэ тиэхъафтыгъу шуфтээ-тээ.

— Тхъауегъэпсэу. Сурэтым итыр: Ешыгоо Сэ-фэрбый.

Нэкүбгъор
зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТЫЛН Нурбый.

Зэхэзыщагъэр
ыкы кыдэзы-
гъэхъэр:
Адыгэ Республикаем лъэпкъ Йохэмкъэ, Икыб къэралхэм ачы-псурэ тильэпкъэ-гъухэм адьрияэ зэпхы-ныгъэхъкъэ ыкы къэбар жууцъем иамалхэмкъэ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-
шыэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм
къайхъэр А4-къэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчыагъэкъэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлъэу, шрифтыр
12-м нахь цыкынэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ тхъгъэхэр редакцием
зэкгэгъэжъэхъ.

Зыщаушыхъарьгъэр:
Урысы Федерацем
хэутын Йохэмкъэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкъэ ыкы зэлъы-
Исыкъэ амалхэмкъэ
и Министрствэ
и Темир-Кавказ
Чыпэ гъэоры-
шлам, зэраушыхъарьгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаухаутырэ
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкъэмки
пчэгъэр
4876
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 244

Хэутынум узцы-
кэлхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Зыщаухаутырэ
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхъаиэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъаиэр
игуадзэр
Мэцлээко
С. А.

Пшъэдэкъиэж
зыхырэ секретарыр
Хъурмз
Х. Х.